



## KRITIKA

# Obglavljenje revolucije, obglavljenje teatra?

## ODER

Georg Büchner: Dantonova smrt

Režija: Aleksandar Popovski

Mestno gledališče ljubljansko



✂ Rok Bozovičar

Da Danton precej klavrno konča, je nekako jasno, če ne iz splošne zgodovinske vednosti, pa vsaj iz naslova Büchnerjevega besedila. Danton mora umreti! A da je v odrski postavitvi režiserja Aleksandra Popovskega obglavljen že tako hitro na začetku, njegovi smrti, ki zaobjema tragične dimenzije (francoske) revolucije, hkrati odvzame distanco kritične ostrine in empatični naboj.

Predstavo odpre Dantonov monolog, usmerjen naravnost v gledalce, ki z nasnetim smehom vzpostavi uprizoritveni kod in pristrže resnejše vsebinske poudarke predstave – te prihrani za sklepno ponovitev. Kot se na koncu ponovi tudi spust zavese, ki sledi in z neizprosno stjo giljotine že takoj na začetku odmeri mesto med Dantonovima smrtma. Čemu torej odmeri mesto, kaj je vmes? Med začetnim in končnim spustom giljotine na podlagi uprizoritvenega okvira poteka »dekapitacija«, ki močno skrajšano in premetano dramsko besedilo (Eva Mahkovic) postavi na set televizijskega šova (Nastja Miheljak).

Idejna zasnova televizijskega kviza in pogovorne oddaje o francoski revoluciji kot prostor soočenja dramskih likov in njihovega zgodovinskega konteksta z gobezdavo banalno sedanjostjo sicer deluje prepričljivo. Izolacija likov Büchnerjeve drame iz njihovega časa v čas površnih sklepov, rokohitrsko izoblikovanih mnenj in diktata zabave skozi odrsko hkratnost obeh svetov odpira zanimive možnosti, vendar pri tem uprizoritev preplete kup samoumevnosti, ki ji odvzamejo moč preboja aktualnega okvira. Nejasen je položaj odrskega izjavljanja, po eni strani naslavlja zdajšnjost avditorija, medtem ko uprizarjana sedanjost (Milan

Štefe, Mirjam Korbar) s karikiranim smešenjem cilja nekam drugam. S tem je povezano tudi vprašanje časovnega odmika – s kakšno vednostjo vstopajo Robespierre (Jure Henigman), St. Just (Gregor Gruden), Desmoulin (Filip Samobor), Julie Danton (Tjaša Železnik) in Marion (Tina Potočnik Vrhovnik), ki še kar štrika revolucionarno trobojnico, ki vodi ljudstvo, v obdobje po koncu zgodovine? Kot da predstava celotni fokus podreja zahtevam sedanjosti, ne da bi jih zares premislila.

Čeprav se del individualnih nastopov v uprizoritveni format vključuje kot točke talentov, dosti teh izstopov kar pade iz njega – sam okvir v izhodišču visi, a vseeno ne dovolj, da bi bil preobrnjen. Tako se na primer voditelj Milan Množina (Milan Štefe) na koncu spremeni v dnevnega intelektualca. A zgolj za retorični učinek, za hip. Na tak način niti sedanjost ne intervenira v problemske sledi preteklosti niti preteklost ne razjasni negotovih družbenih napetosti sedanjo-

sti. Tako ena kot druga še najbolj prepričljivo govorita sami o sebi: sedanjost o kratki sapi imaginacije (politične in gledališke), preteklost pa o nedostopni zaprtosti vase. Revolution will surely not be televised.

Kar prebija tekstualni in uprizoritveni okvir, je pravzaprav Danton. Danton, ki že od začetka ve, da mora umreti. Danton, ki želi in ne želi umreti – Matej Puc je svojo igro ustalil na ravni, da režijsko povsem zadostuje, če se mu nameni zgolj prostor in čas. Smrt ni najslabši konec. Brezbriznost je. x

**Čeprav se del individualnih nastopov v uprizoritveni format vključuje kot točke talentov, dosti teh izstopov kar pade iz njega – sam okvir v izhodišču visi, a vseeno ne dovolj, da bi bil preobrnjen.**



Danton mora umreti! A da je v odrski postavitvi režiserja Aleksandra Popovskega obglavljen že tako hitro na začetku, njegovi smrti, ki zaobjema tragične dimenzije (francoske) revolucije, hkrati odvzame distanco kritične ostrine in empatični naboj. Peter Giodani